

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри туризму та
країнознавства

Протокол № 1 від 28.08.2019 р.

Зав. кафедри


_____ Г.О.Горіна

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

«РИНОК ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ»

(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 6

Розробник: Горіна Г.О.
проф. кафедри туризму та
країнознавства, д.е.н., доцент

2019 – 2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова дисципліна для студентів спеціальності 242 «Туризм»
Семестр (осінній / весняний)	Весняний
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Кількість модулів	1
Лекції, годин	10
Практичні / семінарські, годин	8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	162
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Ціль – формування у студентів базових знань та навичок з теоретичних та практичних засад дослідження розвитку ринку туристичних послуг.

Завдання: вивчення теоретико-методологічних засад розвитку ринку туристичних послуг; оволодіння навичками щодо визначення кон'юнктури та сучасних трендів розвитку туристичного ринку; оволодіння методами діагностики стану та особливостей розвитку світового і національного ринків туристичних послуг; дослідження системної взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг; вивчення імперативів розвитку ринку туристичних послуг України в умовах просторової поляризації.

Предмет: теоретико-методологічні та організаційно-економічні засади розвитку ринку туристичних послуг.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Сутність, класифікаційні критерії та специфічні ознаки туристичних послуг

Тема 2. Зміст, суміжні поняття, підходи до сегментації та диференціації ринку туристичних послуг

Тема 3. Типологія та системна взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг

Тема 4. Організаційно-економічне забезпечення розвитку ринку туристичних послуг

Тема 5. Статистика ринку туристичних послуг

Тема 6. Сучасні тенденції розвитку ринку туристичних послуг

Тема 7. Просторова поляризація ринку туристичних послуг

Тема 8. Сучасний стан та особливості розвитку ринку туристичних послуг України

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування та розвитку ринку туристичних послуг					
Тема 1. Сутність, класифікаційні критерії та специфічні ознаки туристичних послуг	22	1	1	-	20
Тема 2. Зміст, суміжні поняття, підходи до сегментації та диференціації ринку туристичних послуг	22	1	1	-	20
Тема 3. Типологія та системна взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг	22	1	1	-	20
Разом за змістовим модулем 1	66	3	3	-	60
Змістовий модуль 2. Організаційно-економічні засади розвитку ринку туристичних послуг					
Тема 4. Організаційно-економічне забезпечення розвитку ринку туристичних послуг	22	1	1	-	20
Тема 5. Статистика ринку туристичних послуг	24	2	1	-	21
Тема 6. Сучасні тенденції розвитку ринку туристичних послуг	24	2	1	-	21
Тема 7. Просторова поляризація ринку туристичних послуг	22	1	1	-	20
Тема 8. Сучасний стан та особливості розвитку ринку туристичних послуг України	22	1	1	-	20
Разом за змістовим модулем 2	114	7	5	-	102
Усього годин	180	10	8	-	162

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінар – запитань і відповідь Сутність, класифікаційні критерії та специфічні ознаки туристичних послуг	2
2	Семінар – розгорнута бесіда Типологія та системна взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг	2
3	Семінар - запитань і відповідь Організаційно-економічне забезпечення розвитку ринку тур послуг	2
4	Сучасний стан та особливості розвитку ринку туристичних послуг України	2

5. Індивідуальні завдання

1. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у Темі 5. Соціально-економічні показники розвитку ринку туристичних послуг (стр. 23).

2. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у темі Темі 7. Транснаціоналізаційні процеси ринку туристичних послуг (стр. 25).

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади формування та розвитку туризму	60	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: сутність поняття, загальні та специфічні властивості послуг; специфічні ознаки та відмінності туристичної послуги та туристичного продукту; класифікаційні критерії та характерні особливості туристичних послуг; суміжні та дотичні поняття економічної категорії «ринку туристичних послуг»; підходи до визначення сутності поняття «ринку туристичних послуг»; підходи до сегментації та диференціації ринку туристичних послуг; групування теоретичних підходів до сегментації та диференціації ринку туристичних послуг; сегментація та диференціація ринку туристичних послуг за співвідношенням попиту і пропозиції; сегментація та диференціація ринку туристичних послуг за просторово-територіальною ознакою; класифікація видів туризму за метою; класифікація видів туризму за часовими характеристиками; класифікація видів туризму за територіальними ознаками; класифікація видів туризму за індивідуальними запитами; класифікація видів туризму за фінансовими можливостями. Джерела: [1-3, 6, 8, 13, 16, 17, 21, 24]. 2. Самотестування	Тестування
Змістовий модуль 2. Туризм як вид господарської діяльності	102	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: стадії розвитку ринку туристичних послуг; закони та специфічні властивості розвитку ринку туристичних послуг;	Тестування, виконання індивідуального завдання

		<p>ринко-формуючі фактори та специфічні загрози і ризики розвитку ринку туристичних послуг; управління розвитком ринку туристичних послуг: теоретичний аспект; методологічна основа дослідження статистики туризму; соціально-економічні показники розвитку ринку туристичних послуг; показники зовнішньої торгівлі туристичними послугами; просторова поляризація та дифузія, глобалізація туризму та інтеграція ринків туристичних послуг; транснаціоналізаційні процеси ринку туристичних послуг; поширення сталого розвитку туризму; кластеризація; посилення конкурентного суперництва; теоретичні засади феномену просторової поляризації; сутність та моделі просторової поляризації ринку туристичних послуг; детермінанти формування просторової поляризації ринку туристичних послуг; сучасний стан та особливості розвитку ринку туристичних послуг України; аналіз діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг України; діагностика інституційно-правового забезпечення розвитку ринку туристичних послуг України.</p> <p>Джерела: [1-3, 7, 9, 10, 12, 13, 15-17]</p> <p>2. Самогестування</p> <p>3. Підготовка індивідуального завдання</p>	
--	--	--	--

7. Результати навчання

1	Знання сутності, класифікаційних критеріїв та специфічних ознак туристичних послуг
2	Знання підходів до визначення сутності поняття «ринок туристичних послуг», його сегментації та диференціації
3	Знання типології, та принципів системної взаємодії суб'єктів ринку туристичних послуг
4	Знання методологічної основи дослідження статистики туризму
5	Розуміння теоретичних засад та практичних настанов забезпечення організаційно-економічного розвитку ринку туристичних послуг
6	Розуміння основних законів та специфічних властивостей розвитку ринку туристичних послуг
7	Уміння розраховувати та аналізувати соціально-економічні показники розвитку ринку туристичних послуг, показники зовнішньої торгівлі туристичними послугами
8	Уміння визначати сучасні тренди розвитку ринку туристичних послуг
9	Здатність визначити ринко-формуючі фактори та специфічні загрози і ризики розвитку ринку туристичних послуг

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Базова

1. Горіна Г.О. Ринок туристичних послуг [Текст] : навч. посібник. / Г.О. Горіна. – Львів: «Магнолія 2006», 2019. – 261 с.
2. Горіна Г.О. Ринок туристичних послуг: управління розвитком в умовах просторової поляризації: монографія / Г.О. Горіна. – Кривий Ріг: Чернявський Д.О., 2016. – 305 с.
3. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними дестинаціями : підручник / Н. В. Корж, Д. І. Басюк. – Вінниця: «ПП»«ТД Едельвейс і К», 2017. – 322 с.
4. Ринки туристичних послуг: стан і тенденції розвитку : монографія / за заг. ред. професора В.Г.Герасименко. – Одеса : Астропринт, 2013. – 334 с.
5. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти) [Текст] : навч. посібник / О. О. Любіцева. - 3-тє вид., переробл. та доп. - К. : Альтерпрес, 2006. - 436 с.

Допоміжна

6. Дмитриев М.Н. Экономика туристского рынка : учебник для вузов / М.Н. Дмитриев, М.Н. Забаева, Е.Н. Малыгина. – 2-е изд., перераб. и доп. Москва : ЮНИТИ, 2010. – 311 с.
7. Галушка Є.О. Світовий ринок товарів та послуг [Текст] : навч. посіб. / Є. О. Галушка ; Київський національний торговельно-економічний ун-т, Чернівецький торговельно-економічний ін-т. - Чернівці : Наші книги, 2009. - 208 с.
8. Горіна Г.О. Трансформація просторової поляризації світового туристичного ринку / Горіна Г.О. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство . – Ужгород: Ужгород. нац. ун-т, ф-т міжн. відносин, 2016. - Вип. 7. - С. 88-92.
9. Горіна Г.О. Соціально-економічні аспекти розвитку ринку туристичних послуг країн ЄС / Г.О. Горіна // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. – Одеса: Вид-во ОНУ ім. І. І. Мечнікова, 2016. – Том. 21. - № 1. – С. 36-40.
10. Гонтаржевська Л.І. Ринок туристичних послуг в Україні: Навчальний посібник. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2008. – 180 с.
11. Іванова Л.О. Моніторинг світового ринку готельних та ресторанних послуг: навч. Посібник / Іванова Л.О., Музика О.М. – Львів : «Магнолія 2006», 2015. – 226 с.
12. Капустина О. И., Ворох Н. И., Смирнова Г. А. Исследование рынка туристских услуг: монография. — СПб.: Издательство Санкт-Петербургского университета управления и экономики, 2014. – 190 с.
13. Румянцев А.П., Коваленко Ю.О. Світовий ринок послуг: Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 456 с.
14. Світовий ринок товарів та послуг [Текст] : підруч. для студентів ВНЗ / [А. А. Мазаракі та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А. А. Мазаракі, д-ра екон. наук, проф. Т. М. Мельник ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - Київ : КНТЕУ, 2015. - 719 с.
15. Світовий ринок товарів та послуг [Текст] : навч. посіб. для студ. ден. та заоч. форм навчання за галузями знань 0305 "Економіка і підприємництво" та 0302 "Міжнародні відносини" / Іванова Л. О., Музика О. М. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2010. - 213 с.
16. Сохацька О.М., Мельник Ю.В. Міжнародний ринок послуг в умовах транснаціоналізації економіки [Текст] : монографія / О. М. Сохацька, Ю. В. Мельник. - Т. : ТНЕУ : Економічна думка, 2009. - 280 с.
17. Ткаченко Т.І. Сталій розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія / Т.І. Ткаченко. – К.: КНТЕУ, 2006. – 536 с.
18. Тарасенок, А. И. Геоэкономический механизм обеспечения конкурентоспособности туристической дестинации : учеб.-метод. пособие / А. И. Тарасенок. – Минск : РИПО, 2014. – 144 с.

Інформаційні ресурси

19. Закон України «Про Туризм» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр>

20. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

21. World Travel and Tourism Council [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.wttc.org>. World Tourism Organization UNWTO [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www2.unwto.org>.

22. The Travel & Tourism Competitiveness Report 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/TT15/WEF_Global_Travel&Tourism_Report_2015.pdf

23. International Recommendations for Tourism Statistics 2008 [Електронний ресурс] // United Nations Publication Sales No. E.08.XVII.28. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: http://unstats.un.org/unsd/publication/SeriesM/seriesm_8_3_rev1e.pdf.

24. Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework 2008 [Електронний ресурс] // United Nations Publication Sales No. E.08.XVII.27 – 2010. – Режим доступу до ресурсу: http://unstats.un.org/unsd/publication/Seriesf/SeriesF_80rev1

